12

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
1447/2026

Tanıtım Şeması

Ayet

(Allah şöyle buyurur:) "Bu, doğrulara, doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara, içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük kurtuluş ve kazanç budur."

(Mâide suresi, 119. ayet.)

Hadis

"Ey insanlar! Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı güzel yoldan isteyin. Hiç kimse (Allah'ın kendisine takdir ettiği) rızkı geç de olsa elde etmeden ölmeyecektir. Öyleyse Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı güzel yoldan isteyin. Helal olanı alın, haram olanı terk edin!"

(İbn Mâce, Ticâret, 2.)

Ramazan Sözlüğü

Kefaret:
Yerine getirilmeyen bir ibadeti, işlenen bir günahı veya yapılan bir hatayı telafi etmek umuduyla kesilen kurban, verilen sadaka veya tutulan oruçtur.

Kefaret Orucu:
Ramazan orucunu mazereti olmadığı hâlde bilerek bozan kimsenin altmış gün peş peşe tutması gereken oruçtur.

Mukabele
12. Cüz

Dua

"Allah'ım! Bana helal rızık nasip ederek haramlardan koru! Lütfunla beni senden başkasına muhtaç etme!"

(Tirmizî, Daavât, 111.)

Mani

Ayasofya'dan al çörek
Lazımdır baklava börek
Hocapaşa'nın simidi
İftarda bulunmak gerek!

Şehirler ve Mekânlar

Çifte Minareli Medrese

Erzurum bulunan ve Hatuniye Medresesi adıyla da bilinen Çifte Minareli Medrese, 35x48 metre boyutları ile Anadolu'nun en büyük Selçuklu medresesidir. 13. yüzyılın sonlarında inşa edildiği düşünülmektedir. İki katlı ve dört eyvanlıdır. Anadolu Türk mimarisi içinde önemli bir yere sahip olan Çifte Minareli Medrese'nin en fazla dikkat çeken tarafı ön cephesidir.

Esma-i Hüsna

El-Kerîm

"Şerefli, cömert ve ikramı çok olan."

Boldur lütfu ihsanı
Çok affeder nisyanı
Cömertlikle doldurur
El-Kerîm her bir anı

Mustafa YILMAZ

Aile Adabı

- Ev işlerinde birbirimize yardımcı olmalıyız.
- Anne babamızın yanında oturma şeklimize dikkat etmeliyiz.
- Anne babamıza bıkkınlık, kızgınlık ifade edecek sözler söylememeliyiz.
- Anne babamıza karşı aşağılayıcı ve rencide edici tavırlardan uzak durmalıyız.
- Anne babamızla konuşurken sesimizi yükseltmeden saygı çerçevesinde bir üslup takınmalıyız.

Sahabe Hayatları

Hz. Enes b. Malik

Enes b. Malik 612 yılında doğdu. Hicretten sonra annesi, zeki bir çocuk olan Enes'i eğitimi için Hz. Peygamber'in hizmetine verdi. Hz. Peygamber'in terbiyesi ile büyüyen Enes, üstün bir ahlaka sahipti. Hz. Peygamber ona ve ailesine karşı büyük bir muhabbet duyardı.

Enes b. Malik, en çok hadis rivayet eden yedi sahabiden biridir. Hz. Peygamber'in eğitim ve öğretim tarzı, insanlara ve özellikle de çocuklara karşı tutumuyla ilgili hadisler rivayet etmiştir. Hz. Enes, Allah Resulü'nün, kendisine daima şefkatle davrandığını belirtmiş ve şöyle demiştir: "Allah'ın elçisine on sene hizmet ettim. Vallahi bana bir kez olsun 'Öf!' bile demedi. Herhangi bir şeyden dolayı 'Niçin böyle yaptın?' demediği gibi 'Şöyle yapsaydın ya!' da demedi." (Müslim, Fedâil, 51.)

Enes b. Malik, Allah Resulü ile Hudeybiye Antlaşması, Hayber Seferi, Mekke'nin Fethi, Huneyn Gazvesi, Tâif Muhasarası ve Veda Haccı'nda bulunmuştur. Çok iyi bir okçu olan Enes b. Malik, çocuklarını da buna teşvik eder, onlara ok yarışları yaptırırdı.

Enes b. Malik, Hz. Peygamber'in vefatından sonra Basra'da hadis ve fıkıh eğitimi vermiş ve 712 tarihinde burada vefat etmiştir.

Bir Nasihat

Dost ve arkadaşlarına karşı vefakâr ol. Hediyeleşmeyi unutma.

Günün Sorusu

Orucun geçerli olmasının şartları nelerdir?

Niyet etmek ve orucu bozan şeylerden kaçınmak.

Bilmece

İlk çarpışta yapılır
Mükâfatı kapılır

Sabır

Sure

Mâide Suresi

Medine Dönemi'nde inmiştir ve 120 ayettir. Adını, 112. ve 114. ayetlerde geçen, "sofra" anlamındaki mâide kelimesinden alır. Bu ayetlerde havarilerin isteği üzerine Hz. İsa'nın Yüce Allah'a dua etmesiyle gökten indirilen sofra anlatılır.

Mâide suresi, İslam'ın dünya tarihinde o güne dek eşine rastlanmamış bir hızla Arap Yarımadası'na yayıldığı dönemde inmeye başlamıştır. Bu nedenle surede Müslümanların ahlaki, sosyal ve kültürel davranışlarını şekillendiren, onları gayrimüslimlerden belirgin bir şekilde ayıran vasıfları üzerinde durulur. İnsanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar, İslam'ın temel prensipleri, helalleri, haramları son şekliyle bir arada, bir demet hâlinde ortaya konur. Dinin her şeyiyle tamamlandığı ve insanlığa din olarak İslam'ın seçildiği bütün insanlığa ilan edilir. Bunlara ek olarak surede ibret alınacak kıssalara da yer verilir, Hz. Âdem'in iki oğlunun kıssası ile Hz. Musa ve Hz. İsa'nın hayat hikâyelerinden kesitler anlatılır.

Şiir

Sürüp Gelen Çağlardan

Yeryüzü bana mescit kılındı
Ant verdim toprak şahit tutuldu
Her sabah her öğle her akşam
İkindiyle yıkanarak yatsıyla donanarak
Seslerden bir sesle fırınlanıp
Sularla polatlanan benim.
...
Dünyanın kalbini dinle geliyor adım adım
Dallar meyvaya dursun toprak tohuma dursun
İnsan barışa dursun selama dursun zaman
Sabır savaş zafer. Adım: MÜSLÜMAN

Erdem Bayazıt

Ramazan Güzellemeleri

Evet, ramazan, dertleşmektir. Okunan mukabelelerde, dinlenen sohbetlerde hep bu dertleşmeye tanık olursunuz. Oruçlu, sahurdan iftara değin, dokunduğu her varlıkla dertleşir. Dertleştikçe derdi artar, derdi arttıkça dermanı da arzular. Dua ve niyazı ziyadeleşir. Ömrü bereketlenir.

Bilal Kemikli
(Ramazan Güzellemeleri, Sufi kitap, İstanbul, 2021, s. 27.)

Ramazan Çok Büyük Bir Fırsat

(...)

Ramazan Müslümanlar için çok büyük bir fırsat; çok muazzam ve muhteşem, çok mübarek ve mükerrem bir ay; cennetin kapıları açılıp, cehennemin kapıları kapanıyor, yerler gökler süslenip bezeniyor, azgın şeytanlar zincirlere vuruluyor, ibadetlere kat kat fazla mükâfat bahşediliyor, günahlılar bağışlanıyor, kalpler nurlanıyor, nefisler terbiyeleniyor, sevaplar kazanılıp manevî dereceler yükseliyor. Hatadan, günahtan dönmek kolay, tevbe makbul, ortam güzel, şartlar olumlu, nimet bol, rahmet-i Rahman geniş, hidayet yolu açık...

Gelin bu ramazanda çok büyük bir hamle yapalım, çok kuvvetli bir azimle çalışalım, hem kendimizi çok iyi, çok salih, çok takvalı, çok ihlaslı, çok olgun, çok mükemmel bir Müslüman haline gelmeğe, yani evliya gibi olmağa gayret edelim hem de İslam'a çok büyük, çok yararlı, çok değerli, çok olumlu, çok geniş, çok devamlı, çok köklü, çok temelli, çok esaslı hizmetler vermeğe cehd edelim.

Sen de Allah'ın rızasını kazanmağa koş kardeşim! Allah'ın hak dinine olanca gücünle yardımcı ol, İslam için çalış, uğraş, terle! Can ve malınla, bütün müktesebatınla hizmete koş! Küfürden, şirkten, nifaktan, günahtan, haramdan, zarar ve ziyandan hem kendini iyi koru hem çoluk çocuğunu! Gaflete, rehavete düşme, uyanık ol, görevini bil, ödevini tam yap! Yangından bir şeyler kurtar, yangını söndürmeğe çalış! Kur'an-ı Kerim'e sarıl, sünnet-i seniyyeye yapış!..

Mahmud Es'ad Coşan
İrade Terbiyesi İçin Bir Aylık Kurs Ramazan, Server Yayınları, Ekim 2021, 1.baskı, 167-169.

Dünyada Ramazan

Japonya

Japonya'da, camilerde Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın yüzlerce misafire iftar verilir. Bu durum orada yaşayan Müslümanlara her kesimle tanışıp kaynaşabilme imkânı sunar. Japonya'da teravih namazları hatim usulüyle, yirmi rekât olarak kılınır.